

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Stev. 19.

V Mariboru, dne 9. majnika 1901.

Tečaj XXXV.

Uravnava naših rek.

Iz Dunaja smo dobili sledeči članek:

Danes, dne 3. maja, so se zbrali na
vabilo dr. Pacaka, načelnika češkega kluba,
zastopniki obeh slovenskih klubov z dr. Pa-
cakom, dr. Kaizlom in Maštalkom.

Dr. Kaizl je razjasnil zahteve Čehov
glede kanalov in naglašal, da Čehi zahtevajo
najprej regulacijo glavnih rek na Češkem in
Moravskem in potem še zgradbo kanalov.

Po načrtu dr. Kaizla bi se v vladinem
načrtu o kanalih zaračunjeni stroški od 250
milijonov kron, katere bi narasle za zgradbe
v letu 1904—1912, zvišale za 545 milijonov
kron.

Čehi so pozivljali jugoslovanske
poslance, da jih podpirajo v dosegih svo-
jih namenov.

Poslanci Povše, dr. Ploj in dr. Ivčević
povdarjali so, da bodo z radostnim srcem
podpirali brate nam Čehi.

Dr. Ploj je pri tej priliki opozoril
navzoče češke poslance na slabe gnotne
razmere na Spodnjem Štajerskem
in posebno na to, da po investicijskem in
kanalskem načrtu Spodnje Štajersko ničesar
ne dobi.

Dr. Ploj naglašal je nadalje, kako pre-
potrebna bi bila na Spodnjem Štajerskem
regulacija Drave, Pesnice in Sotle in
da se v tem oziru dežela ne briga v
nobenem oziru za potrebe ljudstva.

Treba je, da vlada upliva na deželni
odbor štajerski, da se ta vendar enkrat

zave svojih dolžnosti proti toli zapostav-
ljenemu Spodnj. Štajerju.

Ker pa — dr. Ploj — nima upanja, da
bode deželni odbor storil svoje dolžnosti in
posebno tako potrebne korake za regulacijo
Pesnice in Sotle, hoče torej v zbornici staviti
predlog, tikajoči se regulacijo Pesnice —
predlog glede Sotle je že stavil s poslancem
Žičkarjem skupaj.

Takoj hoče tudi staviti predlog glede
podržavljanja železnice Celje—Velenje.

Pozivljal je nato češke poslance, naj ga
pri teh predlogih podpirajo s svojim uplivom,
kar so češki poslanci koj obljubili in pri tem
naglašali, da so vselej pripravljeni, naše
zahteve podpirati.

Klic mladim sorojakom!

Dobili smo iz mladeniških krogov ta le
članek:

Po nekod na meji se bo narod kmalu
prebudil iz svojega spanja. Živahno gibanje
se pričinja na vseh črtah; posebno pa se
odlikujejo v navduševanju za narod naši
mladi bojovníki — slovenski mladenči. Vrlo!
Slovenstvo bodi naš ponos!

Pa, žal, nahajajo se še kraji ob meji,
kjer že sicer tu in tam tli iskra probujenja,
oziroma zavednosti, vendar še manjka pra-
vega iskrega navdušenja; k večjemu nekaj
mladeničev kaže, da imajo sicer srce za
domovino, vendar jim manjka spodbuje in
poguma. Mnogo tega zakrivi preborno čitanje
dobrih časopisov. Taki mlačeži si teh-le ali
ne morejo ali pa iz malomarnosti nočejo

naročiti. Dandanes se pa mora z ozirom na
politične in gospodarske razmere mnogo
čitati. Podrugod zopet kaže mladina veliko
zanimanja za branje. Toda ker dobrih čas-
nikov nima pri rokah, seže hlastno po dru-
gem, — kar trumoma ponujanjem, v napačnem
duhu spisanem berilu, in ker se navadno
pri čitanju poslednjega ne posluša svoje vesti,
se s časoma nasrka onega, narodu in veri
sovražnega duha. Uči nas to vsakdanja
skušnja.

Da bi se to preprečilo, najprvo vas, pre-
dragi mladeniči, pozivljam, da povsod delujete
na to, da se bodo razširjevali dobri časniki
slovenski, kakor je na primer naš list »Slo-
venski Gospodar«, in se s tem budilo narodno
navdušenje, gojila udanost in ljubezen do
domovine slovenske, ter da vse moči zastav-
ljate proti utihotapljenju nesramnega časn-
karstva v povspešno rešitev našega milega
naroda slovenskega!

Povodom tega bi nasvetoval, da bi se
zavedni mladeniči slovenski združevali v večja
društva z namenom, buditi med rojstvom
narodni čut, pa tudi delovati na prosvanje
versko-nravnega življenja, kar je neobhodno
potrebno pri naši mladini; nadalje, da se
zbirajo zneski v naročevanje dobrih časnikov,
posebno »Slovenskega Gospodarja«, kateri bi
se potem razpošiljali zastonj na potrebna
mesta. Tudi bi mladeniči v enakih društvi-
h kazali več spodbudnosti in vzajemnosti, več
navdušenja in poguma v narodnem oziru.
Taka društva bi bila pač v veliko olajšanje
pri napredovanji omike in prosvete našega
naroda ter bi blagodejno uplivala tudi na

Listek.

Dogodek.

Spisal A. P. Čehov.

(Konec.)

Med obedom zopet skandal... Ko je
bila druga jed na mizi, zaslišijo obedujoči
naenkrat cviljenje. Prično stikati po vzroku
in najdejo pri Nini pod krilcem mucko.

Ninka! proč od mize! srdi se oče. —
Pomeči mi to minuto mladiče v pomnjenje!
Da bi te gnjusobe ne bilo pri hiši...

Ivančka in Nino pretrese zona. Smrt v
pomnjenju preti poleg svoje neusmiljenosti
še oropati mačko in starega konja njiju
otrok, opustošiti skrinjo, razrušiti načrte
bodočnosti, te prekrasne bodočnosti, ko bi
ena mucek tolažila svojo staro mater, druga
— živela na vili, tretja lovila podgane v
kleti... Otroka pričneta plakati in prositi,
da se muckam prizanese. Oče se uda, pa le
s tem pogojem, da otroka ne hodita več v
kuhinjo mucek mečkat.

Po končanem obedu se potikata Ivanček
in Nina po celi izbi in se klaverno držita.
Zapretenje, da ne smeta v kuhinjo, ju je
spravilo v obup. Odtegujeta se zabavam, se
kujata in kljubujeta materi. Ko pride na

večer ded Petček, ga zapeljeta v stran, in
se mu hudujeta nad očetom, ki je hotel po-
metati mucke v pomnjenje.

Ded Petček, prosita, — reci mami, da
prineseva mucke v najino sobico; re-e-ci!
No, no... lepo! se jih iznebi ded. —
Že dobro.

Ded Petček ne prihaja po navadi sam.
Spremlja ga tudi Neron, velik, črn pes,
danske pasme, s povešenimi uhlji in gobcem,
kakor palica trdim. Ta pes je molčec, mra-
čen in polen čustva o osebnem dostojanstvu.
Za otroke ne kaže niti najmanjšega zani-
manja, in, mimo njih korakajoč, sune s
svojim gobcem po njih, kakor po stoleh.
Otroka ga sovražita z vso dušo, no to pot
praktično uvaževanje nadvladuje nju čustvo.

Veš kaj, Nina? pravi Ivanček in dela
velike oči. — Namesto konja naj bo pa
Neron oče! Konj je mrtev, a pomisli, ta
je živ.

Cel večer čakata onega trenutka, ko
pojde ata igrat vint (karte) in bo mogoče
neopazno speljati Neron v kuhinjo... Glej,
naposled, ata sede h kartam, mati se ukvarja
s samovarom in ne vidi otrok... Napočil
je srečen moment.

Pojdimo! šepče Ivanček sestri.

No ta čas vstopi Štefan in s smehom
naznani:

Gospodinja, Neron je mucke požrl!

Nina in Ivanček obledita in trepetaje
gledata Štefana.

Bog se smili... smeje se hlapec —
Šla je h skrinji in jih je pohrustala.

Otroka pričakujeta, da se bodo vsi
ljudje, kolikor jih je pri hiši, razburili in
planili na hudobnega Neron. A ljudje sede
mirno na svojih mestih in se le čudijo
apetitu velikega psa. Ata in mama se sme-
jeta... Neron hodi okolo mize, mahlja z
gobcem in se zadovoljno obližuje.

Vznemirjena je le sama mačka. Izteguje
svoj gobček, hodi po izbi, sumljivo pogleduje
ljudi in žalostno mijavka.

Otroci, deset je že ura! Čas je spát!
kriči mama.

Ivanček in Nina ležeta spat, plačeta in
dolgo razmišljajeta o razžaljeni mački in o
brezsrčnem, naglem in nekaznovanem Neronu.

Mencej.

Pismo mladeničem.

IV.

Mladenč mora biti svoje rodovine
kinč, ne pa puhla repa! Slomšek.

K značajnosti moža poštenjaka spada
poleg verskega prepričanja, o katerem smo
zadnjič govorili, narodnostno prepričanje ali

društva drugih siojev. Po nekod so že dolgo časa namerjavane priprave v izvršitev take organizacije.

Predragi sorojaki! Objavite torej svoja mnenja o tej težnji v našem »Slov. Gosp.«, saj je čislano uredništvo tega lista blagovolilo naznaniti, da bo z veseljem sprejemalo razne izjave v svrhu naše organizacije. Načujem se, da nam bodo pri naši organizaciji tudi starejši in izkušeni domoljubi blagovolili odstranjevati razne ovire, katere nas čakajo in uglaševati pot k izvršenju te ustanovitve. Prisrčno se poprosijo, da tudi oni v to svrhu v »Slov. Gospodarju« objavijo svoja mnenja.

Zatorej vas, predragi mladi sorojaki, pozivljem, organizujmo se! V skupnosti bo moč, katere mi še ne poznamo, — pred katero bo trepetal tudi sovražnik našega rodu! Pokažimo, da smo mi strelci, ki gremo naprej, naprej za vero, dom, cesarja! Bog z nami in sreča junaška! Mlinarjev.

Državni zbor.

Napad na dr. Šustersiča.

To vam je bilo veselje v taboru vseh liberalcev, slovanskih in nemških, ko večina državnega zbora ni izrekla graje zavoljo psov, katere je zbleknil pruski poslanec Stein nad dr. Šustersičem! Ta slučaj je pokazal znova, kako dosledno preganjajo nemški prusaki v državnem zbornici vse, kar je krščanskega. Boleti pa mora srce vsacega rodoljuba, ko je pri tej priložnosti zapazil, da so se slovenski liberalci zvezali proti lastnim katoliškim sobratom ne le samo na Kranjskem z nasprotniki slovenskega naroda, temveč da se je ta zveza sklenila tudi v državnem zboru z največimi in očitnimi sovražniki krščanstva, slovenskega naroda in Avstrije. Pred celim svetom blatita slovenska liberalca dr. Tavčar in Plantan v družbi z Wolfom prvobornitelja za pravice Slovencev: dr. Šustersiča. Čudno, da se njim je pridružil dr. Kramar, katerega so nemški liberalci še pred kratkim psovali, ker je dal kot predsednik državnega zbora iz zbornice pometati Schönnerja in Wolfa. Se je li ta Čeh hotel prikupiti svojim dozdajšnjim nasprotnikom? Ali naj ta zveza nekaterih čeških liberalcev z očitnimi nasprotniki krščanstva naznanja in pripravlja porazumljenje Čehov z Nemci za hrbtom drugih Slovanov? A niso bili vsi Čehi nasprotniki dr. Šustersiča: Mladoček dr. Dyk je zahteval, naj se Steinu izreče graja zaradi 3 psov, katere je vrge dr. Šustersiču v obraz, ker ga je imenoval: dr. Žindra — ničvredneža (šuft) in mu očital, da ima uma-

zane roke. In kaj je zakrivil dr. Šustersič? Daroval je dvatisoč kron v ta namen, da so mogli dobivati udje gospodarske zveze umetni gnoj po tako nizki ceni, po kateri ga oddaja bogata kmetijska družba na Kranjskem. Stvar so pa liberalci zasuknili rekoč: s tem, da je daroval dr. Šustersič gospodarski zvezi toliko denarja, je napravil nepošteno konkurenco liberalni kmetijski družbi ter je to zadnjo hotel oškodovati. Trezni politiki, med njimi poprejšnji državni poslanec in vodja Mladočehov dr. Engel obsojajo počenjanje dr. Kramarja, da se je zvezal z najbolj srditimi sovražniki malega in povsodi tlačenega slovenskega naroda. Večina proti dr. Šustersiču ni bila tako velika. Vsenemški zapisnikar Albrecht je štel poslance za dr. Šustersiča in naštel jih je 103. Ti so namreč zahtevali obsodbo Steina. Toda za Steina jih je bilo 118. Manjkalo jih je torej nad 200 poslancev, ki so se deloma nalašč odtegnili glasovanju, ali jih pa ni bilo v zbornici. Ko se je tudi župan dunajskega mesta dr. Lueger vzdignil za dr. Šustersiča, je dr. Luegerja grdo opsoval znani Wolf. Ti odpadniki od katoliške cerkve in od Avstrije strahujejo vse, ki se njim drznejše ustavlja. Da je liberalcem zdaj greben zrasel visoko, je umevno. Naznanjajo pa, da bojo v prihodnje opsovali še druge poslance katoliške stranke. Vse počenjanje framasonov po Francozskem, na Španjskem, Portugalskem in v Avstriji dokazuje, da so se začetkoma novega stoletja združili v pogubo katoliškega imena. **Toliko bolj je treba, da se združijo tudi vsi tisti, katerim je res mar za obstanek krščanskega življenja.**

Obe postavi, o katerih je poročal v zadnji številki »Slov. Gospodar«, da se je o njih začela obravnavati, sta se sprejeli; to je postava zastran polajšanja pristojbin in zastran ponarejanja surovega masla. Kmalu pridete pred gosposko zbornico.

Izjava zastran nadvojvode Franc Ferdinanda.

Znano je, da soproga bodočega avstrijskega vladarja, Franc Ferdinanda, grofica Chotek, ni ravnopravna članom cesarske hiše, ravno zatega voljo ne, ker ni cesarske rodovine. Preden se je poročil nadvojvoda z grofico Chotek, je moral priseči, da se odpove za svojo ženo in za svoje otroke iz tega zakona pravici nasledništva pri vladarstvu; to je: če Franc Ferdinand umrje, ne more vladati njegova soproga ali njegovi otroci. To nadvojvodovo izjavo je uradno naznanilo ministerstvo poslaniški zbornici. Izvolil se je poseben odsek, ki je to stvar

pretresal in danes se je ta zadeva razpravljala tudi v zbornici. Odsek je nasvetoval, da se to vladno naznanilo o prisegi nadvojvode vzame s spoštovanjem in z zahvalo na znanje. Poročal je o tem poslanec Starzinsky, vseučilišni profesor in član polskega kluba. Govorili so k tej točki grof Palfy v imenu čeških veleposestnikov, ki je izjavil, da ta zadeva se tiče le hišnih postav cesarske rodovine in da se njegova stranka ne bo vdeleževala glasovanja, da pa želi božji blagoslov družini vzhajenega prestolonaslednika. Besedo je dobil potem hrvatski poslanec Bianchini, ki je trdil, da se je ravnalo nepostavno, ker se prisega nadvojvode ni objavila tudi v hrvatskem jeziku; hvalil pa je nadvojvodo radi njegove pogumnosti, da se je javno pokazal kot pokrovitelj katoliške stvari. Slednjič je imel besedo tudi poročevalec Starzinsky sam, ki je pa moral prestati strastne napade od strani nemških prusakov. Ko je namreč poročevalec pred svojim govorom držal vedno obe roki v žepu, so ga izzivali prusaki, naj potegne roki iz hlače. Mož pa tega ni razumel. Podal se je torej eden njegovih rojakov k njemu na govorniški oder ter mu zašepetal: »Potegni roki iz žepa.« Mož je to tudi storil; pa glasen smeh se je razlegal po zbornici. Ko je pa poročevalec branil nadvojvodo proti napadom nasprotnikov zavoljo tega, da je prevzel pokroviteljstvo nad katoliškim šolskim društvom; ko je trdil, da je Avstrija vendarle katoliška država; ko je dokazoval, da tisti, ki spodbujajo katoliško vero, ruje tudi proti obstanku države; tu je nastal grozen krik in vik na levič; a desnica je glasno odobraval njegove besede in burno ploskala njegovemu izvajanju. Seveda, take besede niso po volji liberalcem; toliko bolj pa so ugajale katoliško mislečim poslancem. Govoril je tudi ministerski predsednik ter razlagal obstoječe postave cesarske hiše in stare navade v tej zadevi. Čehi in Hrvati se niso vdeleževali glasovanja. Socijalni demokrati, Schönnerjanci in nemški liberalci so obsedeli; večina pa je sprejela odborovo sporočilo. Posebno so se liberalci ustavljali besedam odseka, naj se ta vladna izjava vzame na znanje s hvaležnostjo in spoštovanjem. Večina zbornice je pa pritrdila tudi temu izrazu.

Politični ogled.

Delegacije se začnejo letos dne 20. maja in sicer na Dunaju.

Zjedinenje hrvatskih opozicijskih strank bo se morda le doseglo. Na

ljubezen do domovine. Človek je družabno bitje. On je rojen v družbi, v družbi živi in umrje. Zato je prirojeno človeku, da ljubi ta svoj krog, v katerem je zagledal luč sveta, da ljubi jezik, s katerim ga je učila mati spoznavati svet in Boga. Resnično, če je človeku kak spomin na zibelko njegovo mil in drag, mu mora biti gotovo ljubi materni jezik. Zato pravi Slomšek tako lepo: »Najčistejših čuvstev človeških in najlepših eno je naklonjenost do jezika maternega, čigar mili glasovi so spravili zemljana k zavesti. Spomin na zibel otroških dni, na ljubljeno domačijo nam je milo tolažilo na potu življenja našega in ljubezen do svojega naroda more in mora biti eden najdragocenejših biserov v čednostnem vencu vsakega moža.«

Kdor torej zatve v sebi to najčistejšo in najlepše čuvstvo, kdor zataji svoj materni jezik ter s tem takorekoč pljune v obraz svoji lastni materi, tak človek je surov, neznačajan. Tak človek se tudi pregreši zoper voljo Vsemogočnega, ki nam je dal različne jezike, jih posvetil na binkoštni praznik ter želi, da bi se mu v vseh jezikih pela podobna hvala.

Škofa Slomškega slavi njegov naslednik dr. Mihael Napotnik tako-le: »Po mojih mislih ni dosedaj za ljubo našo domovino storil menda nikdo toliko, kakor njen prvi sin, po-

kojni knez in škof Anton Martin Slomšek.« — Slišite še torej merodajno sodbo vrlega Slomškega o slovenskem jeziku! »Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakopje; Bog bo enkrat terjal, in vsi zaničevavci svojega poštenega jezika bodo v vnanjo temo potisnjeni. Oj ljubi, lepi in pošteni materni slovenski jezik! s katerim sem prvič svojo preljubeznivo mamo in dobrega ateja klical; v katerem so me moja mati učili Boga spoznavati; v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil; tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto po pameti kolikor premorem, skrbeti; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure Boga najrajši hvaliti; v slovenskem jeziku moje ljube brate in sestre, Slovence, najrajši učiti, in želim, kakor hvaležen sin moje ljube matere, da kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja slovenska bo! — Tudi vsak pošteni Slovenec ravno to želi; mislim, da želite ravno to tudi vi!«

Dragi prijatelji mladi, tako želi vsak pošten, značajan slovenski mladenič; mislim, da želite ravno to tudi vi. — Kdor ima glavo in srce na pravem mestu, mora priznati, da je različnost narodov in jezikov dar božji; torej pa mora po božjem in naravnem za-

konu spoštovati svoj materni jezik, mora ljubiti svojo domovino, skrbeti za njeno čast in slavo.

Pa se nekaj. Če drugi narodi ljubijo svoje puste, malo rodovitne kraje, ker je tam njih domovina, zakaj ne bi ljubili mi svoje krasne rajske domovine. Kako že pravi Vodnik?

»Slovenec, tvoja zemlja je zdrava,
Za pridne nje lega najprava, —
Glej, stvarnica vse ti ponudi,
Le jemat od nje ne zamudi.«

Bodimo torej na svoji lepi slovenski zemlji svoji gospodarji! Zato jo pa ljubimo, kakor jo je ljubil Slomšek, ki pripoveduje med drugim tudi to-le: »O srečni dom, kdo bi tebe ne poželjeval, kdo bi tebe ne ljubil? — Ko sem se svoje dni kot mladi dijak po morju peljal, in sem bival kratko časa v goli, kameniti okolici, in se povrnil v svojo drago domačijo, zagledal zelene gaje, rodovito polje in vesele vinske gorice, od veselja sem se razjokal, in poljubil zemljo, na kateri je moja zibelka tekla.«

In te lepe kraje bi naj mi pustili tujcem ter postali njih hlapci? — Slomšek si odgovarja na vprašanje, kaj pa hočejo nemškutarji slovenskemu rodu storiti, tako-le: »Druhal želijo v dušni temi pustiti, svojim izvoljenim pa nemško kulturo ali omiko usiliti, naj bi

Hrvatskem imajo namreč v saboru mažaroni večino, a narodne stranke so bile dosedaj razdeljene v tri stranice in vsled nesložnega nastopanja niso mogle ničesar doseči. Pred kratkim se je že šlo za zjedinenje, a zaradi imena so se posvetovanja razbila. Sedaj se vršijo znova posvetovanja.

Na Ogerskem se stranke že resno pripravljajo na državnozbornske volitve, ki se bodo še letos vršile. Opozicijske stranke, boreče se za neodvisnost Ogerske, se bodo za prihodnje volitve bržkone združile, da tem lažje premagajo liberalno vladno stranko. Med Ugronovo in Košutovo stranko se v to svrhu že posvetujejo.

Ruski glas o vsenemškem rovanju v Avstriji. Ruske »Novosti« povdarjajo, da je izjava nadvojvode Frana Ferdinanda, s katero je obsodil protikatoliško in protiaustrijsko rovanje Vsenemcev, zato napravila v Rusiji tako globok utis, ker je bila naperjena proti rovanju nemških radikalcev, ki očitno propovedujejo združenje Avstrije z Nemčijo. V Nemčiji pa je ta dogodek zato napravil tako neugoden utis, ker vidijo v njej poskus Avstrije, da se oslobodi tesne zveze z Nemčijo. S tem sicer ni rečeno, da se zveza ne obnovi, ali razmere za obnovenje so bistveno drugačne, nego pa so bile leta 1879. V teh 22 letih se je mogla avstrijska vlada prepričati do dobrega, kako neosnovano je bilo, ko jo je Bismarck strašil z Rusijo. Javno menenje v Avstriji se namreč prepričava bolj in bolj, da, ako Avstriji preti kaka nevarnost, jej ne preti od strani Rusije, ampak poprej od strani Nemčije. Avstrijski Vsenemci in njihovi somišljeniki v Nemčiji propovedujejo vsaj brez strahu bližnji konec neodvisnosti Avstrije in združenje z Nemčijo. Na ljubo Avstriji treba — tako zaključuje ruski list — z veseljem pozdravljati vzbujenje samospoznavanja v tej državi.

Kronanje angleš. kralja Edvarda VII. se izvrši dne 20. julija. Pri teh svečanostih bo zastopal našega cesarja nadvojvoda Franc Ferdinand.

Zasedanje pruskih zbornic se je dne 3. maja zaključilo. Grof Bülow je oddal ob tej priliki izjavo, da se je vlada tekom razprav prepričala, da se kanalska predloga ne bo vzprejela, za to pa noče več dati prilike za nadaljno brezplodno razpravo. Ministri Miguel, Brefeld in Hamerstein so dali ostavko.

Vojska v Južni Afriki. Angleži so se obrnili do društva Afrikanderjev v Kapu, naj bi oni svetovali Burom, da odnehajo od vojne, opravili pa niso ničesar. Afrikanderji — t. j. Kapski Buri in isto holandsko pleme kakor Buri v Oranje in Transvaalu, so od-

ubogo ljudstvo za nas vodili; hočejo, naj bi Slovenci tiho djali, da bi jim lahko domače blago jemali in jih ponemčili. Tako so svoje dni sovražni Turčini kristjanom djali: »Ne boj se, ne boj se; brzo hoče bolje biti«, ter so jim glave porezali. Glave sicer nemškutarji Slovincem ne jemljejo, pa besedo materno, domačo nošo in slovensko narodnost. Slovenci nočemo nobene vojske, in prepira ne iščemo, ampak le svoje pravice, svojim sosedom rekoč: Kar ne želite, da bi vam drugi storili, ne želite storiti tudi vi nam.« Pustite Slovincem dve reči, ki ste nam dragi, kakor svetle oči: sveto katoliško vero in pa besedo materno.

Torej pa značajni mladeniči: ljubimo svoj lepi in poštenu slovenski materni jezik, ljubimo svojo domovino, pa ne le v besedi, temveč v djanju in resnici, iz čiste ljubezni do Boga in pa do svojega roda! »Mladenec mora biti svoje domovine kinč, ne pa puhla repa.« Zdravi!

Smešničar.

Oče: Kako to, da imaš ti tako debelo glavo? Sin (dijak): Ljubi oče, to je čisto naravno; ko bi Vi že toliko študirali, Bog ve, kakšno bi že imeli.

govorili, da že svetujejo Burom v tem smislu, ako priznajo Angleži neodvisnost burskih republik Oranje in Transvaala in povrnejo Burom vso škodo in izgube. Angleži pa so tudi že na drugih krajih razglasili, da bi radi nehali z vojno. V zadnjem času so Buri zopet prepodili Angleže iz več postojank okoli Johannesburga. Nalezljive bolezni v angleški armadi se strašno množe. Vojaštvo je obupano, a tudi lord Kitchener je zgubil pogum. — Angleži so že sili južnoafriške vojske. Prihajajo poročila, da Angleži ne bodo več nadaljevali vojske in da čakajo samo vzprejemljivih predlogov, naj pridejo od katerekoli strani. Potem takoj končajo vojsko in dovolijo Burom čim največjo samostojnost. Najljubše bi jim bilo, ako bi se ustanovila v Južni Afriki zveza južnoafriških držav, katera bi se potem rahlo navezala na Anglijo.

Vojska na Kitajskem. Čujejo se glasovi, da utegne biti homatij na Kitajskem kmalu konec. V tem da je baje odločila zadnja bitka ob velikem zidu pri Paotingfu, kjer se je pokazalo, da se je kitajska vojska v zadnjem času tako izvrstno organizovala, da so bili hudo poraženi najbolj bahati vojski Nemci, ki so morali teči pred Kitajci in pustiti na mestu veliko mrtvih in ranjenih. Nemški vojski je zadan s tem pred svetom jednako sramotilen pečat nezmožnosti, kakoršnega so pritisnili na čelo Angležem junaki Buri. Po tej iskušnji so se dogovorile oblasti, da vzamejo svoje čete domov, na Kitajskem pa da ostane le kakih 2000 mož za stražo. — Avstrijskih vojakov ostane v Pekingu 200 mož, v Tientsinu pa 300.

Dopisi.

Iz Celja. Dne 21. pr. m. vršil se je v gostilniških prostorih »Narodnega Doma« tretji letni občni zbor »Delavskega podpornega društva.«

V pozdravnem govoru izraža predsednik gsp. Ivan Rebek obžalovanje glede brezbriznosti za društvo večine članov. Razpravlja na kratko velevažen pomen društva za slovenskega delavca in poroča, da so v začetku društva nekateri udje v lastne namene izkoriščali ter po nevrednem podporo jemali, proti čemur se je pa v minulem letu vpeljala natančnejša kontrola. Nekateri, katerim ni bilo na občnem blagoru društva ležeče, so vsled omenjene vpeljave že itak izstopili.

Dasi se je število rednih članov zaradi tega pomanjšalo, vendar je, kakor povzamemo, med letom pristopilo toliko novih udov, da se je presegla lanska številka, med tem ko z veseljem priznavamo, da se je število podpornih članov za tretjino pomnožilo. Po poročilu blagajnika se je tudi podporni zaklad v primeri z lanskim letom znatno zvišal.

Na novo izvolil in pri redni seji konstitoval se je sledeči odbor: gsp. Ivan Rebek, predsednik, preč. g. Ivan Krančič, podpredsednik; gg. Jos. Jagodič, tajnik, Al. Terček, blagajnik, Jos. Belak, Štefan Brežnik, Jos. Karnjovšek, Jos. Koren in Matevž Turk, odborniki; Martin Kolšek, Gregor Govedič, Anton Koderman in Miha Zabukovšek, odbor. namestniki, Vinko Žener, Fr. Teržan in A. Kmecl pa računski pregledniki. Odbor je izvolil sledeči gostilniški odsek: gg. Ivan Rebek, predsednik, Fran Jošt, Fr. Kmecl, Štefan Strašek in Vinko Žener, odsekovi člani.

G. predsednik spominja na velike zasluge g. dr. Dečka, kateri si je že z ustanovitvijo društva, kakor tudi pozneje do današnjega dneva za društvo stekel in velikega dobrotnika društva, prem. g. opata Fr. Ogradija, kateremu je delavski stan vedno pri srcu, in za katerega njegove dobrotne roke niso še nikoli bile zaprte. — Ponosni smemo biti na take člane in društva sveta dolžnost je, jih častiti in jim hvaležnost kazati; da se to zamore tudi vidno pokazati, priporoča g. predsednik, da današnji

občni zbor prej omenjena gospoda imenuje častnim članom.

Predlog g. predsednika se od navzočih radostno in jednoglasno sprejme, na kar podpredsednik preč. g. Krančič priporoča, da se tudi preč. gosp. dr. Kržišnik, dekan v Trnovem pri Il. Bistrici imenuje častnim članom, ker ima za društvo z neumornim delovanjem posebno ob ustanovitvi istega velike zasluge in ga bode to vspodbujalo, da še nadalje ostane v pomoč društvu. Nasvet g. podpredsednika se sprejme.

Po kratkem razpravljanju slučajnosti zatvori g. predsednik občni zbor in naznanja, da se s 1. junijem preseli društvo v lepe prostore Čamerlikove hiše in zagotavlja, da se bode gostilniški odsek trudil dobra vina preskrbeti, tako da ne bode potreba nikomur si druge gostilne iskati.

Apeluje na navzoče člane, da vspodbujajo manj zavedne in pridobavajo nove.

Na današnjem občnem zboru z obžalovanjem pogrešamo gospode iz naših boljših krogov in zeleti bi bilo prav srčno, da bi se isti za nas malo bolj zanimali.

Slovenskemu delavcu ne preti nikjer večja nevarnost, kakor ravno v Celju, z jedne strani ga vabi socijalna demokracija, z druge mu nastavlja narodni nasprotniki zanjke, potrebno je torej duševnega pouka in gnotne pomoči, da se nam ta stan, ki je steber vsem drugim, ne izgubi, paziti in braniti se mora, da mu nasprotniki ne izčrpajo najdražjega in najsvetejšega — narodno zavest in versko prepričanje.

Da se naše želje izpolnijo, v to pomozi Bog!

Konečno mi je dolžnost še govor gsp. Jošta, kot tajnika novo ustanovljene zadruge »Lastni dom« omeniti, s katerim je navzočim pomen zadruge natančno pojasnil in narisal načrt, kako bode delavcu lahko mogoče priti do lastne hiše. —č.

Iz Zič pri Konjicah. (Naše bralno društvo) je imelo dne 5. t. m. zborovanje, ki je bilo razmeroma zelo dobro obiskano. Vršilo se je v šoli. Predsednik društva kmet Grobelšek prijazno pozdravi vse navzoče ter takoj odda besedo gosp. prefektu Korošcu iz Maribora. Trojno nalogo imajo bralna društva, širiti ljudsko omiko, buditi narodno zavest in prirejati poštene, na srce in um blažilno učinkujoče zabave. Naša bralna društva še so gledala na to, da so se prirejale zabave, tudi za to se je še skrbelo, da se je po njih budila narodna zavednost, a le malo se je storilo za ljudsko izomiko. V tem oziru se mora zamujeno popraviti. Bralna društva naj bodo ognjišča, okoli katerih se naj zbirajo kmetje ter se izobrazujejo primerno za svoj stan. Govornik naznani, da se bo v doseg te svrhe letos vršil v Mariboru shod odposlancev bralnih društev za Spodnji Štajer, na katerem se bo podal odposlanec jasen načrt, kako naj delajo po bralnih društvih za strokovno izobrazbo našega kmeta. Če nočejo našemu kmetu dati kmetijskih šol, pa mu moramo na drug način pomoči do izomike. Pomagati mu hočemo, pomagati mu moramo!

Drugi govornik, mladenič Žebot iz Selnice ob Muri, je navduševal svoje tovariše, žičke mladeniče. Najlepša dika za vsakega mladeniča so globoka vernost, živa narodna zavest in vsestranska izobrazba v gospodarskih stvarih. Mladega govornika od nemške meje so poslušali z napeto pozornostjo. Tudi navzočim očetom se je bralo z obraza, da se veselijo takih lepih, poštenih nazorov med mladeniči. Nam pa je bilo to v potrdilo, da se naše zapričeto mladeniško gibanje pomika v pravi struji naprej in da bo našlo med spodnještajerskim katoliškim ljudstvom prijazen odmev.

Kot tretji govornik je nastopil g. dr. Jerovšek ter se natančneje bavil z vprašanjem mladeniške organizacije. Bolj nego doslej se hočemo zanimati za naše slovenske mladeniče. Mladina potrebuje vzorov in vzora jim hočemo vcepiti v srca